

Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Αγορά Εργασίας και πανδημία: Στρέβλωση εποχικού προτύπου προσλήψεων και προσαρμογή σε νέους τύπους εργασίας

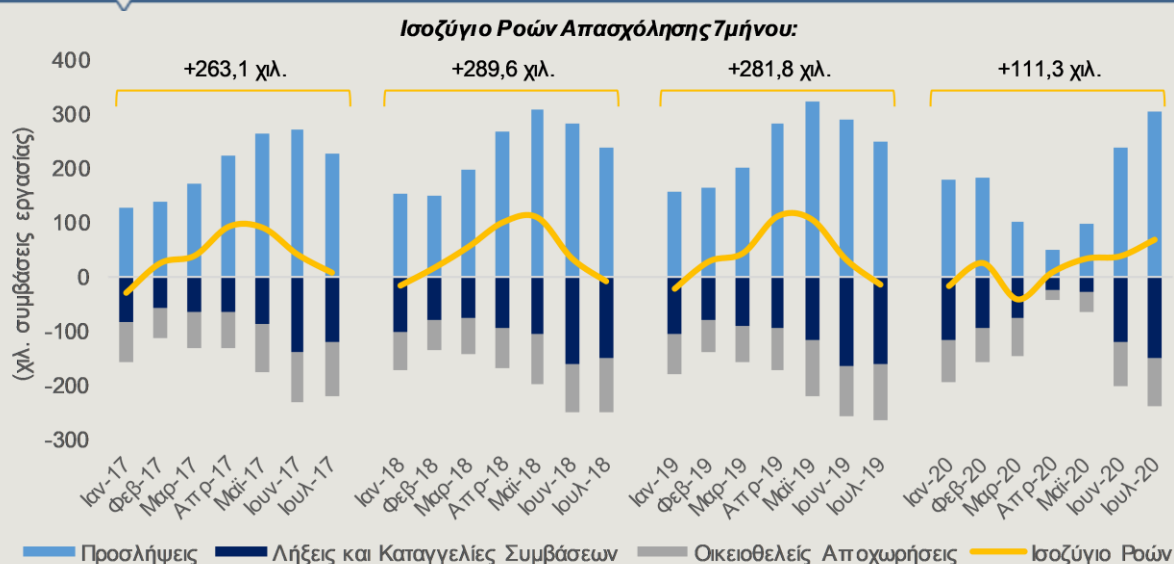
Η πανδημική κρίση έχει επιφέρει αφενός **χρονική μετατόπιση** του εποχικού προτύπου των προσλήψεων, λόγω της μεταγενέστερης, σε σύγκριση με προηγούμενα χρόνια, έναρξης της τουριστικής περιόδου, και αφετέρου ορατή **συρρίκνωση του συνολικού αριθμού των προσλήψεων**, σε ετήσια βάση, στο πρώτο επτάμηνο.

Συγκεκριμένα, η επιβολή μέτρων περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας, με σκοπό την αντιμετώπιση της εξάπλωσης της πανδημίας COVID-19 στην Ελλάδα, από το τελευταίο δεκαήμερο του Μαρτίου και μέχρι τον Μάιο, οπότε και ξεκίνησε η σταδιακή άρση τους, είχε ως αποτέλεσμα -μεταξύ άλλων- τη συρρίκνωση των προσλήψεων στο διάστημα αυτό. Σύμφωνα με τα στοιχεία ρών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων - πληροφοριακό σύστημα Εργάνη) και όπως παρατηρείται στο Γράφημα 1 για την τριετία 2017-2019, οι προσλήψεις παρουσίαζαν ένα καθαρό εποχικό πρότυπο, καθώς στο διάστημα Απριλίου-Ιουνίου σημείωσαν τις υψηλότερες επιδόσεις πρώτου επταμήνου κάθε έτους. Το γεγονός αυτό αποδίδεται, πρωτίστως, στις εποχικές προσλήψεις που πραγματοποιούνταν στο εν λόγω τρίμηνο, δηλαδή στην έναρξη της τουριστικής περιόδου κάθε έτους. Το 2020, ωστόσο, και εξαιτίας της έλευσης της πανδημίας COVID-19, η εικόνα ήταν αρκετά διαφορετική. Συγκεκριμένα, οι προσλήψεις περιορίστηκαν σημαντικά, στο τρίμηνο Μαρτίου-Μαΐου, ενώ σημείωσαν αισθητή άνοδο τον Ιούνιο και τον Ιούλιο, παράλληλα με την σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων και την επανεκκίνηση των κλάδων που σχετίζονται με τον τουρισμό.

Πιο αναλυτικά, στο τρίμηνο Μαρτίου-Μαΐου 2020, πραγματοποιήθηκαν 250,8 χιλ. προσλήψεις, έναντι 807,9 χιλ., το αντίστοιχο διάστημα του 2019, εξέλιξη που κατά κύριο λόγο οφείλεται στο μειωμένο αριθμό εποχικών

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Η εξέλιξη του ισοζυγίου ρών απασχόλησης και των συνιστωσών του, κατά τους πρώτους επτά μήνες των ετών 2017-2020

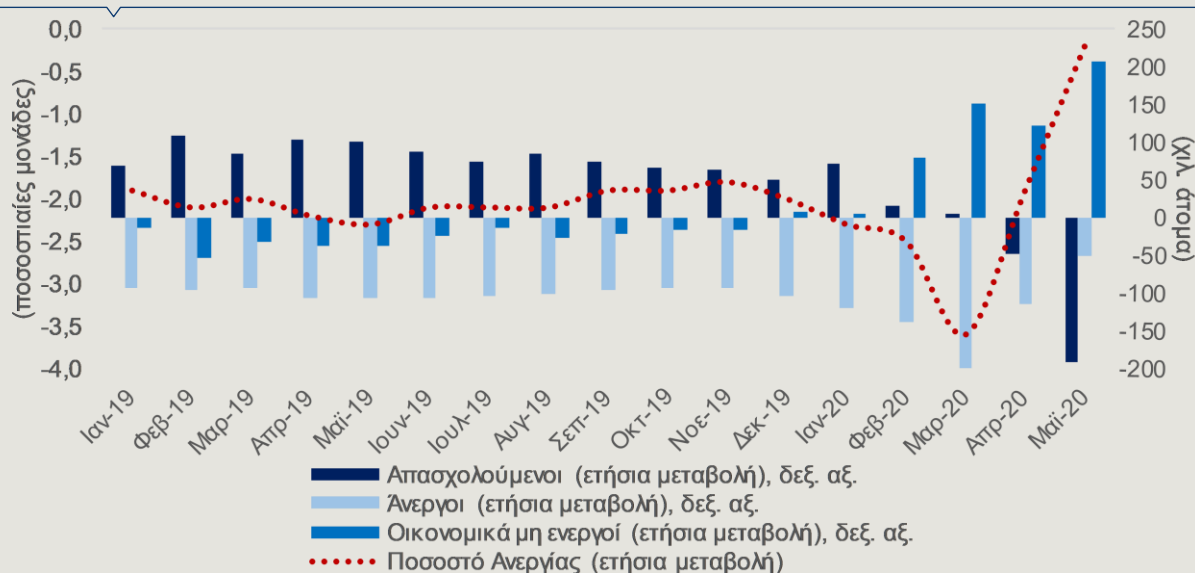

Πηγή:
Υπουργείο
Εργασίας και
Κοινωνικών
Υποθέσεων

προσλήψεων σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζονται με τον τουρισμό. Στη συνέχεια, τον Ιούνιο και τον Ιούλιο, παρατηρείται ότι μέρος των απωλειών σε θέσεις εργασίας ανακτήθηκε, καθώς πραγματοποιήθηκαν 238,4 χιλ. και 306,8 χιλ. προσλήψεις, αντίστοιχα, έναντι 289,5 χιλ. τον Ιούνιο και 250,3 χιλ. τον Ιούλιο 2019. Ειδικότερα, τον Ιούλιο, το ισοζύγιο ροών απασχόλησης, δηλαδή η διαφορά μεταξύ προσλήψεων και αποχωρήσεων, διαμορφώθηκε σε 67,9 χιλ., αυξημένο κατά 82,6 χιλ., σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2019, με την εν λόγω θετική επίδοση να αποτελεί την υψηλότερη μηνός Ιουλίου από το 2001 έως σήμερα. Οι κλάδοι, μάλιστα, στους οποίους σημειώθηκαν τα υψηλότερα ισοζύγια προσλήψεων-αποχωρήσεων τόσο τον Ιούλιο, όσο και τον Ιούνιο, ήταν τα καταλύματα, οι δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης, το λιανικό εμπόριο αλλά και η βιομηχανία τροφίμων. Επιπλέον, τα μεγαλύτερα θετικά ισοζύγια ροών απασχόλησης σημειώθηκαν στο διάστημα αυτό σε τουριστικές περιοχές, όπως η Κρήτη, το Νότιο Αιγαίο και τα Ιόνια Νησιά.

Παρά την άνοδο των προσλήψεων το δίμηνο Ιουνίου-Ιουλίου, συνολικά το πρώτο επτάμηνο του 2020, το ισοζύγιο των ροών απασχόλησης διαμορφώθηκε σε 111,3 χιλ., που αποτελεί τη χαμηλότερη επίδοση πρώτου επτάμηνου από το 2014. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία, δεν προκύπτει ότι η ανάκαμψη των προσλήψεων, τους τελευταίους μήνες, είναι ικανή να αντισταθμίσει τις επιπτώσεις της πανδημίας στην αγορά εργασίας. Η εξέλιξη τόσο της απασχόλησης, όσο και του ποσοστού της ανεργίας θα εξαρτηθεί, στο άμεσο χρονικό διάστημα, σε σημαντικό βαθμό και από την εξέλιξη της πανδημίας. Με άλλα λόγια, η νόσος COVID-19 καθυστέρησε σημαντικά τις εποχικές προσλήψεις και εν τέλει συμπέσε το συνολικό ετήσιο αριθμό τους. **Η μείωση αυτή, ωστόσο, κρίνεται ότι είναι σχετικά μικρών διαστάσεων, δεδομένης της σημασίας που έχει ο τουριστικός κλάδος για την απασχόληση στη χώρα μας. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται, σε σημαντικό βαθμό, στα μέτρα στήριξης επιχειρήσεων αλλά και εργαζομένων που έθεσε σε εφαρμογή η Ελληνική Κυβέρνηση, επικουρικά με το πρόγραμμα SURE της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορά στη χρηματοδότηση εργασίας με μειωμένο ωράριο ή παρόμοιων μέτρων με στόχο την προστασία της απασχόλησης (βλ. [Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων της 13.4.2020](#)).** Συγκεκριμένα, στο πακέτο μέτρων περιλαμβάνονταν, μεταξύ άλλων, η δυνατότητα αναστολής σύμβασης εργασίας και η αποζημίωση ειδικού σκοπού προς τους εργαζομένους που εντάσσονται στο καθεστώς αυτό, η οποία μάλιστα επεκτάθηκε χρονικά για τις επιχειρήσεις του τουρισμού και των μεταφορών, καθώς και το πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» που προβλέπει τη μείωση του χρόνου εργασίας των εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων και των εποχικά εργαζομένων, με αναπλήρωση σημαντικού μέρους των αποδοχών από το κράτος (βλ. [Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων της 22.5.2020](#)).

Η πτώση των προσλήψεων, στο διάστημα Μαρτίου-Μαΐου 2020, αποτυπώθηκε και στα εποχικά διορθωμένα στοιχεία της μηνιαίας έρευνας εργατικού δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ. Κατά τους πρώτους μήνες εξάπλωσης της πανδημίας COVID-19 στη χώρα μας, δηλαδή τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης της απασχόλησης επιβραδύνθηκε σημαντικά, σε 0,4% και 0,1% αντίστοιχα, έναντι 2%, που καταγράφηκε, κατά μέσο όρο, από τις αρχές του 2015 έως και τον Ιανουάριο 2020. Στη συνέχεια, τον Απρίλιο και τον Μάιο, διάστημα κατά το οποίο ήταν σε ισχύ τα μέτρα περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας εξαιτίας της πανδημίας, ο αριθμός των απασχολούμενων μειώθηκε, σε ετήσια βάση, κατά 1,3% και 4,9%, αντίστοιχα (Γράφημα 2). Παράλληλα, το ποσοστό της ανεργίας διαμορφώθηκε σε 17% τον Μάιο, στο υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί από τον Ιούλιο 2019 (17,1%), σημειώνοντας οριακή πτώση σε ετήσια βάση (-0,2 της ποσοστιαίας μονάδας) και άνοδο σε σύγκριση με τον Απρίλιο 2020, της τάξης της 1,3 ποσοστιαίας

ΓΡΑΦΗΜΑ 2
Οι μεταβολές των μεγεθών της αγοράς εργασίας εν μέσω πανδημίας

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

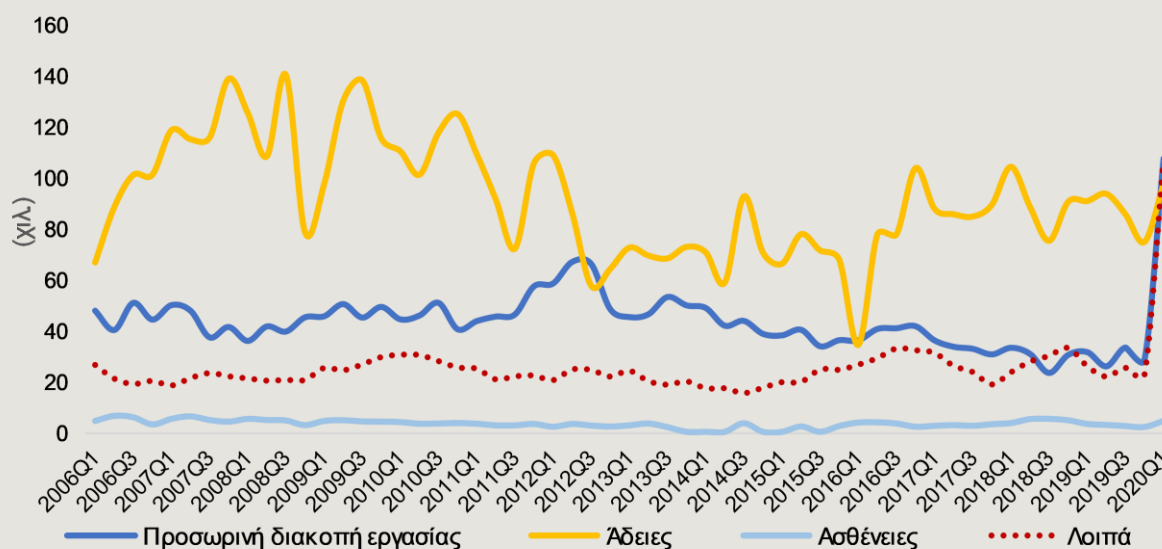
μονάδας. Αξίζει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι η ανεργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ-27) αυξήθηκε, σε ετήσια βάση, τον Μάιο, κατά 0,3 της ποσοστιαίας μονάδας.

Εκτός, όμως, από την απώλεια των θέσεων εργασίας, οι επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στην αγορά εργασίας έχουν αποτυπωθεί και σε άλλα πεδία. Μεταξύ αυτών, είναι η **αύξηση του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού**, καθώς αρκετά άτομα που δεν εργάζονταν και αναζητούσαν εργασία δήλωσαν ότι δεν είναι άμεσα διαθέσιμα να εργαστούν. Ως εκ τούτου, όπως παρατηρείται και στο Γράφημα 2, ο αριθμός των ανέργων συνέχισε να μειώνεται. Συγκεκριμένα, τον Μάιο, ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός σημείωσε αύξηση κατά 6,4%, σε ετήσια βάση, ενώ οι άνεργοι κατέγραψαν ισοποσοστιαία μείωση. Σημειώνεται ότι η αναλογικά μεγαλύτερη μείωση του αριθμού των ανέργων, σε ετήσια βάση, σε σύγκριση με την οριακή πτώση, αντίστοιχα, του ποσοστού της ανεργίας, εξηγείται από τη μετακίνηση πληθυσμού από την ανεργία στον οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό και την επακόλουθη μείωση του εργατικού δυναμικού, δηλαδή του παρονομαστή του κλάσματος του ποσοστού της ανεργίας. Επιπλέον, παρατηρήθηκε **αύξηση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης**, όπως η εργασία εξ αποστάσεως και η μετατροπή των συμβάσεων εργασίας από πλήρη σε μερική και εκ περιτροπής απασχόληση, αντανakλώντας μια σημαντική μείωση των ωρών εργασίας στον ιδιωτικό τομέα, ως συνέπεια της κάθετης πτώσης της παραγωγικής δραστηριότητας (βλ. [Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων 29.6.2020](#)).

Επιπρόσθετα, τα μέτρα στήριξης εργαζομένων και επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας, τα οποία τέθηκαν σε εφαρμογή, είχαν ως αποτέλεσμα αφενός τη **συγκράτηση του αριθμού των αποχωρήσεων**, οι οποίες ήταν, στο διάστημα Μαρτίου-Μαΐου 2020, κατά 54% λιγότερες, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι (Γράφημα 1), αφετέρου την αξιοσημείωτη **άνοδο των απουσιών από την εργασία** (Γράφημα 3). Συγκεκριμένα, οι απουσίες αυξήθηκαν, συνολικά, το πρώτο τρίμηνο του 2020, σε σχέση με το ίδιο τρίμηνο του 2019, κατά 110%, έναντι αύξησης 27% του μέσου όρου της ΕΕ-27, όπου παρατηρήθηκε το ίδιο φαινόμενο. Εξ αυτών, περισσότερο από το 1/3 αφορούσε σε απουσίες λόγω προσωρινής διακοπής εργασίας, οι οποίες υπερδιπλασιάστηκαν σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2019. Παρόμοιο ποσοστό αφορούσε σε «λοιπές απουσίες», ενώ το 31% σε κανονικές άδειες. Υπενθυμίζεται ότι το πακέτο μέτρων στήριξης της ελληνικής οικονομίας περιελάμβανε ειδική άδεια για εργαζόμενους γονείς, ενώ σημαντικό ποσοστό του εργατικού δυναμικού τέθηκε σε καθεστώς αναστολής σύμβασης εργασίας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Αύξηση των απουσιών από την εργασία το πρώτο τρίμηνο του 2020

Πηγή: Eurostat

Ο Πυλώνας της Απασχόλησης στην Έκθεση της Επιτροπής Πισσαρίδη για την Ελληνική Οικονομία

Εκτός από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19, η ελληνική αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται από παθογένειες, οι οποίες επιδεινώθηκαν κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης της προηγούμενης δεκαετίας. Στο «Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία» (Ενδιάμεση Έκθεση, Ιούλιος 2020), το οποίο δημοσιεύθηκε πρόσφατα -μεταξύ άλλων- αναλύεται η γενική κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να κινηθεί η οικονομία ώστε να επιτευχθεί ισχυρή ανάπτυξη μεσοπρόθεσμα και προτείνονται οι παρακάτω παρεμβάσεις που σχετίζονται με την αγορά εργασίας:

- «Βελτίωση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού (απασχολούμενων και ανέργων). [...] Η πρόσφατη εμπειρία της πανδημίας COVID-19 καθιστά τις μεταρρυθμίσεις περισσότερο αναγκαίες καθώς αναμένεται επιτάχυνση του ρυθμού αυτοματοποίησης της οικονομίας που προϋποθέτει την επανακατάρτιση του εργατικού δυναμικού σε, μεταξύ άλλων, ψηφιακές δεξιότητες καθώς και την πιο εύκολη μετακίνηση των απασχολούμενων μεταξύ κλάδων οικονομικής δραστηριότητας».
- «Αύξηση του ποσοστού συμμετοχής εκείνων των ομάδων του πληθυσμού που επί του παρόντος υποεκπροσωπούνται στην αγορά εργασίας (γυναίκες, νέοι και μεγαλύτερης ηλικίας άτομα)».
- «Μείωση του βάρους στη μισθωτή εργασία με συνδυαστικά μέτρα όπως (α) μείωση των ασφαλιστικών εισφορών (για παράδειγμα μέσω ενός σταθερού ποσού εισφορών υγείας για όλους τους εργαζόμενους), (β) απάλειψη της «εισφοράς αλληλεγγύης» και (γ) μείωση του ανώτατου ορίου ασφαλιστέου εισοδήματος».

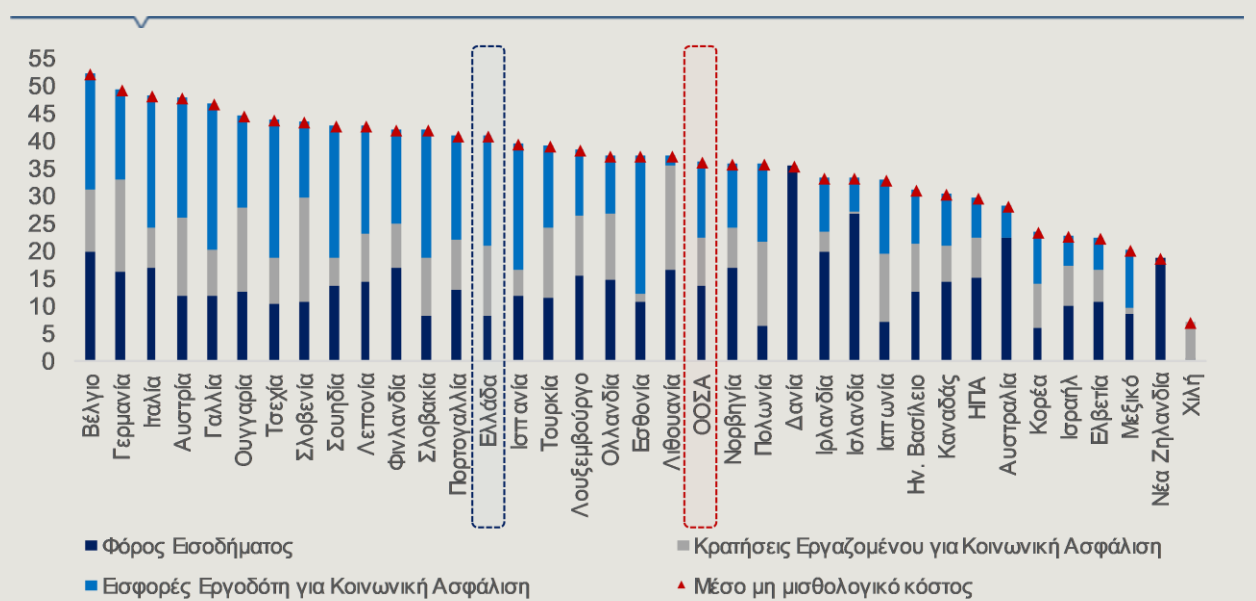
Ειδικά για την επιβάρυνση της μισθωτής εργασίας, σημειώνεται ότι στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα υψηλή. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), το μη μισθολογικό κόστος (tax wedge¹), για το μέσο εργαζόμενο χωρίς παιδιά, ως ποσοστό του συνολικού κόστους εργασίας, διαμορφώθηκε το 2019 σε 40,8%, σημειώνοντας οριακή πτώση σε σύγκριση με το 2018, κατά 0,2 της ποσοστιαίας μονάδας. Με σειρά κατάταξης από το υψηλότερο στο χαμηλότερο ποσοστό, η Ελλάδα κατείχε το 2019 την 14^η θέση μεταξύ των 36 χωρών του ΟΟΣΑ, έναντι της 13^{ης} θέσης το 2018, ενώ υπερέβη και τον αντίστοιχο μέσο όρο του ΟΟΣΑ, ο οποίος διαμορφώθηκε σε 36% (Γράφημα 4). Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι, στην περίπτωση του μέσου εργαζόμενου, ο οποίος είναι παντρεμένος και έχει δύο παιδιά, το μη μισθολογικό κόστος ανήλθε το 2019 στη χώρα μας σε 37,8% και ήταν το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό που καταγράφηκε στις χώρες του ΟΟΣΑ. Η επίδοση αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι τα οικογενειακά επιδόματα που καταβάλλονται σε αυτήν την κατηγορία εργαζομένων, τα οποία μειώνουν το μη μισθολογικό κόστος, είναι σε ιδιαίτερα χαμηλό επίπεδο σε σύγκριση με το μέσο όρο του ΟΟΣΑ (3% έναντι 9,6%, ως ποσοστό του συνολικού κόστους εργασίας).

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι οι εργοδοτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης αποτελούν το 49% του μη μισθολογικού κόστους, σε σύγκριση με το 38%, κατά μέσο όρο, στις χώρες του ΟΟΣΑ. Τα αντίστοιχα ποσοστά είναι χαμηλότερα στην Γερμανία (34%) αλλά και σε χώρες που έχουν ολοκληρώσει προγράμματα οικονομικής προσαρμογής εντός της προηγούμενης δεκαετίας, όπως και η Ελλάδα. Συγκεκριμένα, στην Ιρλανδία, οι εργοδοτικές εισφορές ανέρχονται σε 30% του συνολικού κόστους εργασίας, ενώ, στην Πορτογαλία, σε 47%. Αντίθετα, στην Ιταλία (50%) και στην Ισπανία (58%), το μη μισθολογικό κόστος που αναλαμβάνει ο εργοδότης είναι υψηλότερο σε σύγκριση με την Ελλάδα.

Το υψηλό ποσοστό των ασφαλιστικών εισφορών των εργοδοτών και των εργαζομένων αλλά και η υψηλή φορολογία εισοδήματος, αυξάνουν σημαντικά το κόστος εργασίας και αποτελούν αντικίνητρο ενίσχυσης της απασχόλησης, ενώ παράλληλα οδηγούν σε αύξηση της αδήλωτης εργασίας. Ως εκ τούτου, η μείωση του μη

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Το ύψος και η σύνθεση του μη μισθολογικού κόστους (tax wedge) για το μέσο εργαζόμενο χωρίς παιδιά, στις χώρες του ΟΟΣΑ το 2019

Πηγή: ΟΟΣΑ

Σημειώσεις:

1. Ως **μη μισθολογικό κόστος** ορίζεται το άθροισμα του φόρου εισοδήματος μισθωτής εργασίας και των ποσών που αποδίδονται για κοινωνική ασφάλιση (κρατήσεις εργαζομένου και εισφορές εργοδότη) , ως ποσοστό του συνολικού κόστους εργασίας, δηλαδή του μικτού μισθού και των εισφορών του εργοδότη. Από τον αριθμητή του κλάσματος αφαιρούνται τυχόν οικογενειακά επιδόματα που λαμβάνει ο εργαζόμενος.
2. Στο παρόν γράφημα δεν έχουν συμπεριληφθεί τα επιδόματα προς το μέσο εργαζόμενο χωρίς παιδιά, ως ποσοστό του συνολικού κόστους εργασίας, τα οποία υφίστανται μόνο στη Δανία και ισούνται με 0,1%.

μισθολογικού κόστους κρίνεται σημαντική, καθώς αναμένεται να οδηγήσει σε ενδυνάμωση των κινήτρων των επιχειρήσεων για αύξηση των θέσεων εργασίας, αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και ως εκ τούτου μείωση του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού, ενώ προβλέπεται ότι θα οδηγήσουν και σε ενίσχυση των επενδυτικών κινήτρων.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ

Αγορά Εργασίας

Με βάση τα εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο αριθμός των απασχολούμενων τον Μάιο μειώθηκε κατά 4,9% ή 193,3 χιλ. άτομα, σε ετήσια βάση, ενώ ο αριθμός των ανέργων διαμορφώθηκε στις 764,9 χιλ., μειωμένος κατά 6,4%, σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους (Γράφημα 5). Σύμφωνα με τις διευκρινίσεις του Δελτίου Τύπου της ΕΛΣΤΑΤ, οι εργαζόμενοι που τέθηκαν σε αναστολή σύμβασης εργασίας εξακολουθούν να θεωρούνται απασχολούμενοι, αν η διάρκεια της αναστολής είναι μικρότερη από 3 μήνες ή αν λαμβάνουν περισσότερα από το 50% των αποδοχών τους. Επιπλέον, σε ό,τι αφορά τη σημαντική ετήσια μείωση των ανέργων -όπως και τους προηγούμενους δύο μήνες- αυτή κατευθύνθηκε προς τους οικονομικά μη ενεργούς, καθώς, λόγω της πανδημίας COVID-19 και των περιοριστικών μέτρων που ήταν σε ισχύ, αρκετά άτομα που αναζητούσαν εργασία δήλωσαν ότι δεν είναι άμεσα διαθέσιμα να εργαστούν.

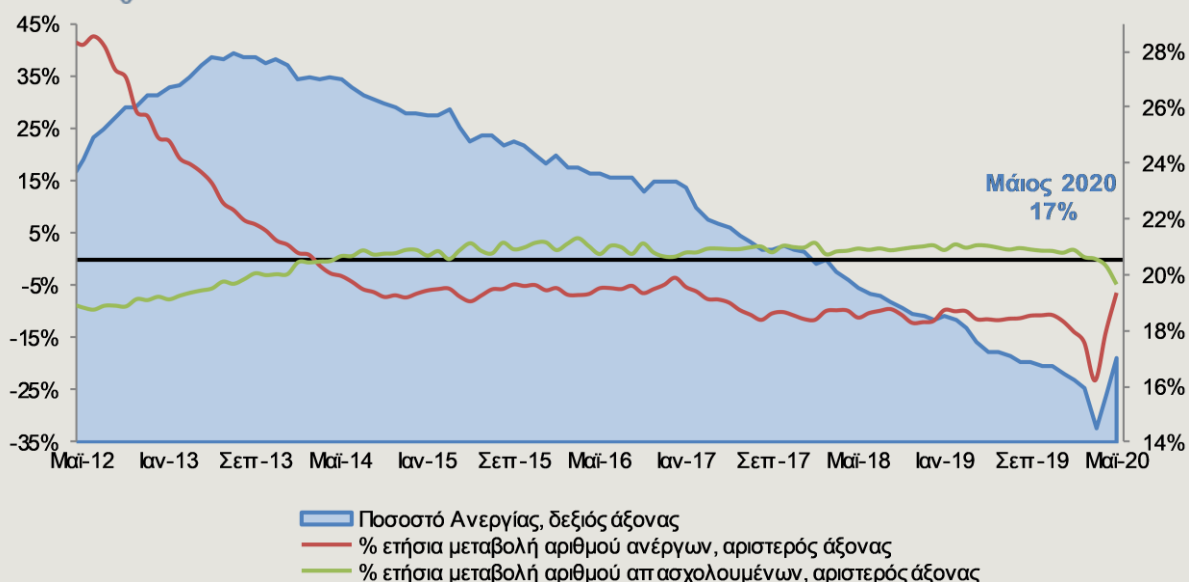
Ως εκ τούτου, το ποσοστό της ανεργίας υποχώρησε στο 17%, έναντι 17,2% τον Μάιο 2019, ενώ, σε μηνιαία βάση, αυξήθηκε κατά 1,3 εκατοστιαία μονάδα. Σημειώνεται ότι το αναθεωρημένο προς τα άνω ποσοστό της ανεργίας του Απριλίου, διαμορφώθηκε σε 15,7% (Γράφημα 5). Τέλος, ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός αυξήθηκε κατά 205,3 χιλ. άτομα, ή 6,4% σε σύγκριση με τον Μάιο 2019 και κατά 78 χιλ. άτομα σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

Όσον αφορά στα επιμέρους χαρακτηριστικά της αγοράς εργασίας, ως προς την ηλικία, το φύλο και τη γεωγραφική διάρθρωση, αυτά έχουν ως ακολούθως:

Το υψηλότερο ποσοστό της ανεργίας εξακολουθεί να παρατηρείται στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών (37,5%), το οποίο, μάλιστα, είναι αυξημένο σε σύγκριση με τον Μάιο 2019 (32,2%). Αύξηση, σε ετήσια βάση, σημείωσε και το ποσοστό ανεργίας της ηλικιακής ομάδας 35-44, κατά 0,3 της ποσοστιαίας μονάδας, το οποίο ανήλθε σε 15,2%. Στις λοιπές ηλικιακές ομάδες, το ποσοστό της ανεργίας μειώθηκε τον Μάιο, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους, με τη μεγαλύτερη ετήσια πτώση να έχει καταγραφεί στην ηλικιακή ομάδα 55-64 ετών (-1,5 μονάδα), στην οποία το ποσοστό της ανεργίας διαμορφώθηκε στο 11,8%. Σε σύγκριση με τον Μάιο 2015, έτος κατά το οποίο η ανεργία στη χώρα βρισκόταν σε ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο, η μεγαλύτερη πτώση της σημειώθηκε στην κατηγορία 15-24 ετών και ήταν ίση με 12 ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

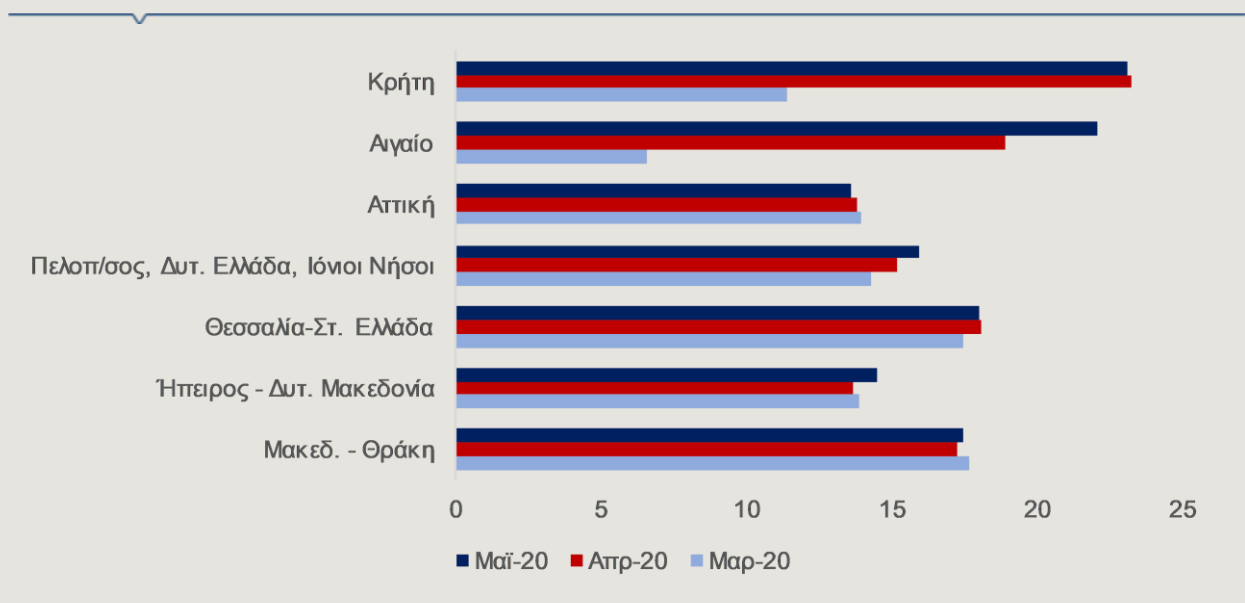
Ετήσια % Μεταβολή του Αριθμού των Απασχολούμενων, των Ανέργων και Ποσοστό της Ανεργίας

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Η ανεργία μεταξύ των γυναικών εξακολουθεί να υπερβαίνει σημαντικά την αντίστοιχη των ανδρών. Συγκεκριμένα, τον Μάιο, το ποσοστό της ανεργίας των γυναικών ανήθε σε 21,8%, αυξημένο σε σύγκριση με τον Μάιο 2019 κατά 0,4 της ποσοστιαίας μονάδας, ενώ η ανεργία των ανδρών διαμορφώθηκε σε 13,3%, έναντι 13,9%, τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.

Αναφορικά με τη γεωγραφική διάρθρωση κατά αποκεντρωμένη διοίκηση, τα ποσοστά της ανεργίας στα Νησιά του Αιγαίου και στην Κρήτη παρέμειναν σε υψηλά επίπεδα, για δεύτερο διαδοχικό μήνα (Γράφημα 6). Συγκεκριμένα, το ποσοστό της ανεργίας στα νησιά του Αιγαίου αυξήθηκε σε 22,1% τον Μάιο, από 18,9% τον Απρίλιο και 6,6% τον Μάρτιο, ενώ στην Κρήτη αποκλιμακώθηκε ήπια, καθώς διαμορφώθηκε σε 23,1% τον Μάιο, από 23,3% τον Απρίλιο (Μάρτιος 2020: 11,4%). Το ποσοστό της ανεργίας στην Κρήτη τον Μάιο, ήταν και το υψηλότερο που σημειώθηκε μεταξύ των αποκεντρωμένων διοικήσεων, ενώ το χαμηλότερο σημειώθηκε στην Αττική (13,6%). Στις υπόλοιπες αποκεντρωμένες διοικήσεις, τα ποσοστά της ανεργίας διαμορφώθηκαν ως εξής: Ήπειρος-Δυτική Μακεδονία σε 14,5% Μακεδονία-Θράκη σε 17,5% και Πελοπόννησος, Δυτική Ελλάδα και Νησιά Ιονίου σε 16%. Τα υψηλά ποσοστά της ανεργίας που σημειώθηκαν κατά τους μήνες Απρίλιο και Μάιο, σε τουριστικές περιοχές όπως τα Νησιά του Αιγαίου και η Κρήτη, αποδίδονται στις λιγότερες εποχικές προσλήψεις που πραγματοποιήθηκαν σε κλάδους σχετικούς με τον τουρισμό κατά το τρίμηνο Μαρτίου-Μαΐου, εξαιτίας της πανδημίας COVID-19, όπως επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος Εργάνη (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων).

ΓΡΑΦΗΜΑ 6
Ποσοστό (%) ανεργίας κατά Αποκεντρωμένη Διοίκηση, Φεβρουάριος-Απρίλιος 2020

 Πηγή:
ΕΛΣΤΑΤ

Η εξέλιξη του δείκτη PMI

Ο δείκτης υπευθύνων για τις προμήθειες στη μεταποίηση (Purchasing Managers Index PMI-IHS Markit) υποχώρησε, τον Ιούλιο, στις 48,6 μονάδες, από 49,4 μονάδες, τον Ιούνιο. Ο δείκτης PMI μειώθηκε ελαφρά, μετά από δύο διαδοχικούς μήνες ανόδου που ακολούθησαν την ιστορικά χαμηλή τιμή του Απριλίου. Επιπλέον, η τιμή του Ιουλίου είναι η δεύτερη χαμηλότερη μεταξύ των κρατών-μελών που συμμετέχουν στη σύνθεση του δείκτη PMI στη μεταποίηση για την Ευρωζώνη. Σημειώνεται ότι, από τον Ιούνιο 2017 μέχρι τον Φεβρουάριο 2020, ήτοι για 33 διαδοχικούς μήνες, ο δείκτης διαμορφώθηκε πάνω από τις 50 μονάδες, εξέλιξη η οποία υποδηλώνει ότι, μέχρι το ξέσπασμα της πανδημίας του COVID-19, η μεταποίηση στη χώρα βρισκόταν σε φάση επέκτασης, αντίθετα δηλαδή από τη συρρίκνωση του μεταποιητικού κλάδου στην Ευρωζώνη (Γράφημα 7).

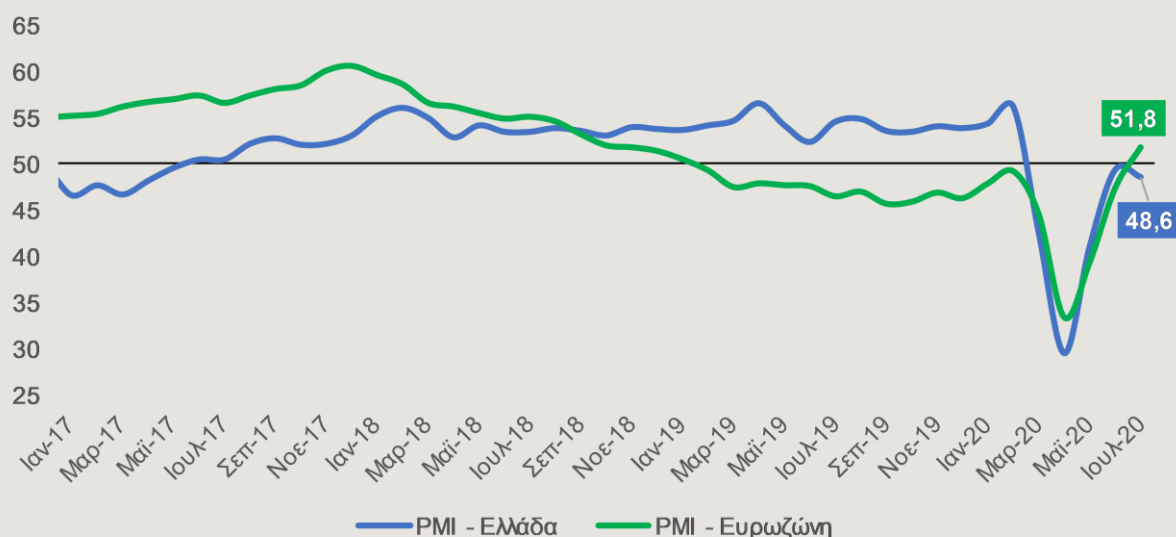
Η υποχώρηση που παρουσίασε ο δείκτης τον Ιούλιο αποδίδεται στη μειωμένη ζήτηση, ως απόρροια της αβεβαιότητας σχετικά με την εξέλιξη της πανδημίας του COVID-19. Τόσο η παραγωγή, όσο και οι νέες παραγγελίες μειώθηκαν με επιταχυνόμενο ρυθμό, καθώς η ζήτηση από τους πελάτες εσωτερικού και εξωτερικού διατηρήθηκε εξασθενημένη. Οι εταιρείες, λόγω της μείωσης των νέων παραγγελιών, προέβησαν σε περαιτέρω περιορισμό του εργατικού δυναμικού, με το βραδύτερο, ωστόσο, ρυθμό που έχει καταγραφεί τους τελευταίους πέντε μήνες, ήτοι από το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης. Ως αποτέλεσμα των δυσμενών

αυτών εξελίξεων, οι υπεύθυνοι για τις προμήθειες του κλάδου της μεταποίησης εμφανίστηκαν λιγότερο αισιόδοξοι, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, ως προς τη μελλοντική αύξηση της παραγωγής τους.

Όσον αφορά στις τιμές των τελικών προϊόντων, αυτές συνέχισαν να μειώνονται, παρά την αύξηση του κόστους εισροών για πρώτη φορά από τον Μάρτιο, καθώς οι εταιρείες προσπάθησαν να διατηρήσουν την ανταγωνιστικότητά τους και να αυξήσουν τις πωλήσεις. Παράλληλα, η ζήτηση για πρώτες ύλες περιορίστηκε περαιτέρω, καθώς, λόγω και της αύξησης του χρόνου παράδοσης των προμηθειών, οι εταιρείες επιλέγουν να χρησιμοποιούν τα αποθέματα τόσο των προμηθειών, όσο και των τελικών προϊόντων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Εξέλιξη Δείκτη Υπευθύνων για τις Προμήθειες στη Μεταποίηση (PMI), Ελλάδα - Ευρωζώνη

Πηγή:
Bloomberg, IHS
Markit

Βιομηχανική Παραγωγή

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το πρώτο εξάμηνο του 2020, ο γενικός δείκτης της βιομηχανικής παραγωγής μειώθηκε κατά 4,4%, σε ετήσια βάση, έναντι αύξησης κατά 1,1%, το αντίστοιχο διάστημα του 2019. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται στη μείωση της παραγωγής που καταγράφηκε στη μεταποίηση (-3,0%), στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος (-10,3%) και στα ορυχεία-λατομεία (-6,2%). Αντίθετα, αύξηση της παραγωγής σημειώθηκε στην παροχή νερού (+1,1%).

Αναλυτικότερα στη μεταποίηση, το πρώτο εξάμηνο του έτους, οι 18 από τους 24 κλάδους παρουσίασαν μείωση της παραγωγής τους. Οι πιο σημαντικοί, με βάση τη στάθμισή τους στο δείκτη της μεταποίησης, που παρουσίασαν υποχώρηση το πρώτο εξάμηνο του 2020 ήταν οι κλάδοι των δερμάτων και δερμάτινων ειδών

ΓΡΑΦΗΜΑ 8

Ετήσια Μεταβολή του Δείκτη Παραγωγής σε Επιλεγμένες Μεταποιητικές Βιομηχανίες, Ιαν.-Ιούν. 2020

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

(-39,6%), της ένδυσης (-33,4%), της ποτοποίησης (-14,1%), των μη μεταλλικών ορυκτών (-11,5%), του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού (-10,2%), των μηχανημάτων (-10,1%), των βασικών μετάλλων (-9,4%), των κλωστοϋφαντουργικών υλών (-7,8%), των πλαστικών υλών και προϊόντων από ελαστικό (-3,7%), των μεταλλικών προϊόντων (-3,3%) και των παραγώγων πετρελαίου (-2,4%) (Γράφημα 8). Αντίθετα, αύξηση της παραγωγής τους παρουσίασαν κλάδοι, όπως τα φαρμακευτικά προϊόντα (+15,9%), η χαρτοποιία (+5,7%) και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, ηλεκτρονικά και οπτικά προϊόντα (+2,5%).

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ελβετικό φράγκο: Ασφαλές καταφύγιο ή όχι στον καιρό της πανδημίας;

Η διακριτική ανταλλαγή τραπεζικών πληροφοριών δεν επηρέασε αρνητικά τη ζήτηση για το ελβετικό φράγκο

Οι αγορές συναλλάγματος επιδεικνύουν υψηλή μεταβλητότητα (high volatility), σε περιόδους αστάθειας, με ορισμένα νομίσματα να ξεχωρίζουν έναντι των υπολοίπων, καθώς συνδέονται με χώρες που διακρίνονται για την πολιτική και την οικονομική τους σταθερότητα. Ένα εξ αυτών των νομισμάτων είναι το ελβετικό φράγκο, το οποίο, για περισσότερο από 85 χρόνια, έχει λειτουργήσει ως νόμισμα ασφαλούς καταφυγίου σε περιόδους γεωπολιτικών εντάσεων ή οικονομικής αβεβαιότητας, επωφελούμενο της ανάγκης των συμμετεχόντων στις αγορές για ασφαλέστερες τοποθετήσεις. Ο λόγος που το ελβετικό φράγκο αποτελεί ένα από τα ασφαλή νομίσματα του κόσμου συνδέεται με την απόφαση της κυβέρνησης της Ελβετίας το 1934 να επιτρέψει τη χρήση αριθμημένων τραπεζικών λογαριασμών και τη διαφύλαξη της ανωνυμίας των δικαιούχων τους. Η εν λόγω απόφαση και, σε μεταγενέστερο στάδιο, η εισαγωγή χαμηλών φορολογικών συντελεστών συνέβαλαν στη διοχέτευση εκατοντάδων δισεκατομμυρίων δολαρίων προς το τραπεζικό σύστημα της Ελβετίας.

Στη διάρκεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008-09 και της συνακόλουθης κρίσης χρέους στη ζώνη του ευρώ, το ελβετικό φράγκο δικαίωσε το χαρακτηρισμό του, ως η ασφαλέστερη εναλλακτική λύση σε σχέση με άλλα νομίσματα, όπως το δολάριο ΗΠΑ, το ευρώ, το γιεν και η στερλίνα, καθώς αυτά σχετίζονταν με υψηλά επίπεδα δημοσίου χρέους και αρνητικές οικονομικές προοπτικές. Στην ίδια περίοδο, οι αρχές της Ελβετίας υπό την ασφυκτική πίεση των Ηνωμένων Πολιτειών, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Αυστρίας και της Ιταλίας, δέχτηκαν να άρουν σταδιακά το καθεστώς του τραπεζικού απορρήτου, προκειμένου να κατορθώσουν να επιβάλουν κάποιο είδος φορολογικής δικαιοσύνης στις κοινωνίες τους, καθώς αυτές υπέστησαν σοβαρά πλήγματα στη διάρκεια των προαναφερθεισών κρίσεων. Σήμερα, οι αρχές της Ελβετίας έχουν εισαγάγει το σύστημα της ονομαζόμενης «αυτόματης διακριτικής ανταλλαγής τραπεζικών πληροφοριών» που ανέπτυξε ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), θέτοντας τέλος στο καθεστώς του τραπεζικού απορρήτου. Ωστόσο, η άρση του τραπεζικού απορρήτου, όπως μαρτυρά η διαχρονική εξέλιξη της ισοτιμίας του ευρώ έναντι του ελβετικού φράγκου, από το 2018 μέχρι σήμερα, δεν επηρέασε αρνητικά τη ζήτηση για το τελευταίο (Γράφημα 9).

Η ανθεκτικότητα του ελβετικού φράγκου

Το ελβετικό φράγκο έχει αποδείξει επανειλημμένα την ανθεκτικότητά του έναντι των περισσότερων νομισμάτων, παρά τις πολλές και διαφορετικού τύπου κρίσεις που έχουν πλήξει την παγκόσμια οικονομία. Η ισχυρή και σταθερή οικονομία της Ελβετίας είναι, ενδεχομένως, ο σημαντικότερος λόγος που δικαιολογεί τη συμπεριφορά του ελβετικού φράγκου.

Η Ελβετία είναι μία από τις λίγες χώρες σε όλο τον κόσμο που παραδοσιακά εμφανίζει πλεόνασμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, γεγονός που σημαίνει ότι περισσότερα κεφάλαια εισέρχονται στη χώρα έναντι αυτών που εξέρχονται, διατηρώντας υψηλή τη ζήτηση για το ελβετικό φράγκο. Επιπρόσθετα, θετικά επιδρά στη ζήτηση το χαμηλό επίπεδο χρέους της χώρας. Μολονότι ο μέσος δείκτης χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ στην ομάδα των χωρών G7 υπερβαίνει το 115%, ο αντίστοιχος δείκτης της Ελβετίας διαμορφώνεται περί το 41%. Επιπλέον, η στάση της Ελβετίας να αρνηθεί την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο Ευρώ της προσδίδει ένα βαθμό οικονομικής ανεξαρτησίας έναντι της υπόλοιπης Ευρώπης, γεγονός που συνδράμει στην ενίσχυση της ελκυστικότητας του ελβετικού νομίσματος.

Όπως όλες οι χώρες με ισχυρό νόμισμα, έτσι και η Ελβετία αποτελεί έναν ιδιαίτερος επιζητούμενο επενδυτικό προορισμό για τους συμμετέχοντες στις αγορές, καθώς έχει επιτύχει να δημιουργήσει έναν ενάρετο οικονομικό κύκλο, με ικανοποιητικούς ρυθμούς μεγέθυνσης. Σε γενικές γραμμές, η πολιτική σταθερότητα, η χρηστή δημοσιονομική και νομισματική πολιτική και τα ικανοποιητικά μακροοικονομικά μεγέθη αποτελούν τα κύρια συστατικά που καθιστούν το ελβετικό φράγκο νόμισμα ασφαλούς καταφυγίου.

Το οικονομικό κόστος του ισχυρού νομίσματος

Μετά την κατάρρευση της Lehman Brothers το 2008 και την κρίση χρέους που έπληξε τη ζώνη του ευρώ, το ελβετικό φράγκο και ο χρυσός αποτέλεσαν τις σημαντικότερες επιλογές των ευρωπαϊών καταθετών, με αποτέλεσμα να υπάρξει σημαντική ανατίμηση του ελβετικού φράγκου έναντι του ευρώ. Ειδικότερα, το ελβετικό νόμισμα από τα 1,68 ελβ.φράγκα ανά ευρώ που ήταν το 2007 (Γράφημα 9) υποχώρησε περί τα 1,09 ελβ.φράγκα ανά ευρώ τον Αύγουστο 2011, αναγκάζοντας την Κεντρική Τράπεζα της Ελβετίας (SNB) το Σεπτέμβριο 2011 να παρέμβει, θέτοντας ανώτατο όριο ενίσχυσης του φράγκου έναντι του ευρώ, τα 1,20 ελβ.φράγκα. Στην περίπτωση διάσπασης του ορίου, ήταν ξεκάθαρο ότι θα υπήρχε απεριόριστη στήριξη στο εθνικό νόμισμα, καθώς αυξάνονταν οι κίνδυνοι για την οικονομία. Ο στόχος της SNB ήταν διπλός, να προστατεύσει την ανταγωνιστικότητα των ελβετικών εξαγωγών και να απομακρύνει την εμφάνιση μελλοντικών πληθωριστικών πιέσεων. Ωστόσο, η πολιτική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) την ίδια περίοδο να εφαρμόσει ένα πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης και να εισφέρει ρευστότητα στις αγορές εξαιτίας της κρίσης χρέους που έπληττε τη ζώνη του ευρώ έκανε πολύ δύσκολο το έργο της SNB. Η τελευταία διατήρησε το όριο των 1,20 ελβ.φράγκων/ευρώ, μέχρι τον Ιανουάριο 2015, ενώ παράλληλα μείωσε το βασικό της επιτόκιο στο -0,75%, προσδοκώντας το φράγκο να περιορίσει την ελκυστικότητά του ως ασφαλές καταφύγιο.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η SNB, προκειμένου να υποστηρίξει το μέγιστο επιτρεπτό όριο ενίσχυσης του ελβετικού φράγκου με το ευρώ, είχε κατορθώσει το 2014 να συγκεντρώσει περί τα 480 δισ. δολάρια σε ξένο νόμισμα, ποσό που αντιστοιχούσε στο 70% του ΑΕΠ. Η αιφνιδιαστική άρση του ορίου των 1,20 ελβ.φράγκων, στις αρχές του 2015, προκάλεσε την απότομη ενίσχυση του φράγκου, με αποτέλεσμα το τελευταίο να διαμορφωθεί μέχρι τα 0,85 ελβ.φράγκα ανά ευρώ (χαμηλό ημερήσιας διακύμανσης). Ωστόσο, η ενίσχυση του ήταν πρόσκαιρη, καθώς στη συνέχεια άρχισε να εξασθενεί με αποτέλεσμα τον Απρίλιο 2018 να επαναπροσεγγίσει τα 1,20 ελβ.φράγκα. Μια σωρεία παραγόντων, όπως η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η εμπορική διαμάχη μεταξύ των ΗΠΑ και της Κίνας, οι γεωπολιτικές εντάσεις, καθώς και η αυξημένη αβεβαιότητα για τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας, λόγω της εξάπλωσης της πανδημικής κρίσης του COVID-19, ενίσχυσαν το ελβετικό νόμισμα μέχρι τα 1,05 ελβ.φράγκα ανά ευρώ τον Απρίλιο 2020.

Το ελβετικό φράγκο στην εποχή της πανδημίας

Οι κίνδυνοι για την παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα εξαιτίας της πανδημικής κρίσης που πλήττει τις περισσότερες χώρες του πλανήτη είναι σε γενικές γραμμές καθοδικοί στο βραχυπρόθεσμο ορίζοντα ενώ η αβεβαιότητα διατηρείται σε υψηλά επίπεδα. Το ελβετικό φράγκο, παρά τις διαχρονικές μεταβολές του,

ΓΡΑΦΗΜΑ 9

Διαχρονική εξέλιξη του ευρώ έναντι του ελβετικού φράγκου (ημερήσια στοιχεία, τιμές κλεισίματος)

Πηγή:
Bloomberg

συνεχίζει να αποτελεί νόμισμα ασφαλούς καταφυγίου στα χαρτοφυλάκια των συμμετεχόντων στις αγορές, ενώ η πιθανότητα να συνεχίσει να συμπεριφέρεται ως ασφαλές καταφύγιο στο προσεχές μέλλον παραμένει.

Η φύση του ασφαλούς καταφυγίου για το ελβετικό φράγκο αποτελεί μια συνεχή πρόκληση για την ελβετική οικονομία, καθώς η αξία του ελβετικού νομίσματος τείνει να αντικατοπτρίζει τη φύση κάθε παγκόσμιας κρίσης που ξεσπά. Ορισμένα γεγονότα στο παρελθόν (Brexit, αποτέλεσμα προεδρικών εκλογών στις ΗΠΑ - 2016) απέδειξαν ότι η δυναμική του φράγκου είναι μικρότερη της προσδοκώμενης, γεγονός που ενδεχομένως να αποδίδεται στη σχετικά μικρότερη ρευστότητά του έναντι του ευρώ ή της στερλίνιας, καθώς δεν αποτελεί κύριο νόμισμα στις εμπορικές συναλλαγές. Η διεθνής πολιτική και οικονομική αστάθεια είναι ο κυριότερος παράγοντας που ενδεχομένως θα προκαλέσει την αύξηση της ζήτησης και κατά συνέπεια θα συμβάλει στην ισχυροποίησή του.

Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο ρόλος του ασφαλούς καταφυγίου δεν αποτελεί αποκλειστικό προνόμιο του ελβετικού φράγκου. Υπάρχουν και άλλα νομίσματα που διεκδικούν τον ίδιο ρόλο σε δύσκολες στιγμές, όπως το γιεν και το δολάριο ΗΠΑ. Κατά συνέπεια, μπορεί να είναι δύσκολο να προσδιοριστεί ποιο νόμισμα θα αποτελέσει προτιμώμενη πηγή ασφάλειας για τους συμμετέχοντες στις αγορές.

ΗΠΑ

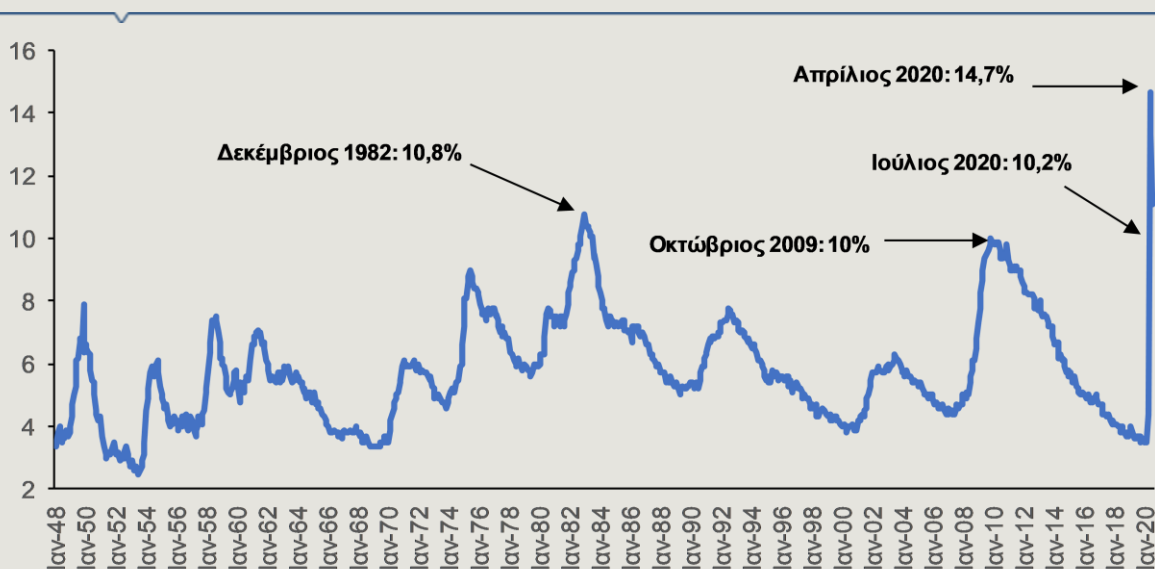
Αγορά Εργασίας

Το ποσοστό της ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία) υποχώρησε, τον Ιούλιο, στο 10,2% (16,3 εκατ. άνεργοι), από 11,1%, τον Ιούνιο. Πρόκειται για τον τρίτο διαδοχικό μήνα που η βελτίωση της αγοράς εργασίας ήταν μεγαλύτερη των εκτιμήσεων της αγοράς. Η μείωση του ποσοστού της ανεργίας αποδόθηκε τόσο στην επανεκκίνηση της οικονομικής δραστηριότητας, από τις αρχές Μαΐου, όσο και σε κυβερνητικά μέτρα, όπως το “Paycheck Protection Program”, ένα πρόγραμμα που παρέχει χρηματοδότηση σε μικρές επιχειρήσεις προκειμένου να διατηρήσουν τις θέσεις απασχόλησης. Ωστόσο, το ποσοστό της ανεργίας είναι κατά 6,7 ποσοστιαίες μονάδες μεγαλύτερο (10,6 εκατ. περισσότεροι άνεργοι) από αυτό του Φεβρουαρίου, πριν δηλαδή το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης. Επιπλέον, πρόκειται για ένα από τα υψηλότερα ποσοστά της ανεργίας που έχει καταγραφεί στα χρονικά της έρευνας (από τον Ιανουάριο 1948), με τα υψηλότερα ποσοστά να έχουν σημειωθεί τους τρεις προηγούμενους μήνες. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, μέχρι το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης, το υψηλότερο ποσοστό της ανεργίας είχε καταγραφεί τους τελευταίους δύο μήνες του 1982 (10,8%), ενώ, κατά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008-2009, το υψηλότερο ποσοστό είχε καταγραφεί τον Οκτώβριο 2009 (10%) (Γράφημα 10).

Όσον αφορά στα επιμέρους χαρακτηριστικά, η ανεργία στους νέους, ηλικίας 16-19 ετών, διαμορφώθηκε στο 19,3%, τον Ιούλιο, έναντι 23,2%, τον προηγούμενο μήνα, ενώ στους άνδρες και στις γυναίκες, άνω των 20 ετών, υποχώρησε σε 9,4% και 10,5%, αντίστοιχα, από 10,2% και 11,2%. Αναφορικά με το επίπεδο εκπαίδευσης, το χαμηλότερο ποσοστό της ανεργίας εξακολουθεί να εμφανίζεται στους κατόχους πανεπιστη-

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

ΗΠΑ, Ιανουάριος 1948 - Ιούλιος 2020: Εξέλιξη Ποσοστού Ανεργίας, εποχικά διορθωμένα στοιχεία

Πηγή:
U.S. Bureau of
Labor Statistics

μιακού τίτλου (6,7%, έναντι 6,9%, τον Ιούνιο), ενώ το υψηλότερο στους μη έχοντες απολυτήριο λυκείου (15,4%, έναντι 16,6%, τον Ιούνιο). Επιπλέον, τον Ιούλιο, δημιουργήθηκαν περίπου 1,8 εκατ. νέες θέσεις απασχόλησης στην οικονομία των ΗΠΑ, έναντι 4,8 εκατ. νέων θέσεων, τον Ιούνιο. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι, το δίμηνο Μαρτίου-Απριλίου, υπήρξε ραγδαία μείωση κατά περίπου 22,2 εκατ. θέσεις απασχόλησης. Οι νέες θέσεις δημιουργήθηκαν κυρίως στις παροχές υπηρεσιών αναψυχής και φιλοξενίας (+592 χιλ.), στο δημόσιο τομέα (+301 χιλ.) και στο λιανικό εμπόριο (+258 χιλ.).

Το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό (ήτοι ο λόγος των ατόμων που απασχολούνται ή αναζητούν εργασία προς το σύνολο του εργατικού δυναμικού, ηλικίας 16 ετών και άνω) υποχώρησε οριακά, τον Ιούλιο, σε 61,4%, από 61,5%, τον Ιούνιο. Σημειώνεται ότι, τον Απρίλιο, το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό είχε υποχωρήσει σε 60,2%, ήτοι το χαμηλότερο ποσοστό από τον Ιανουάριο 1973.

Οι μέσες ωριαίες αποδοχές από εργασία διαμορφώθηκαν, τον Ιούλιο, σε 29,39 δολάρια, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 4,8%, σε ετήσια βάση και κατά 0,2%, σε μηνιαία βάση, έναντι ανόδου, τον Ιούνιο, κατά 4,9% (ετήσια μεταβολή) και πτώσης κατά 1,3% (μηνιαία μεταβολή). Τις υψηλότερες μέσες ωριαίες αποδοχές προσφέρουν οι εταιρείες πληροφορικής (44,12 δολάρια) και οι επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας (43,42 δολάρια).

Ζώνη του Ευρώ (ΖτΕ)

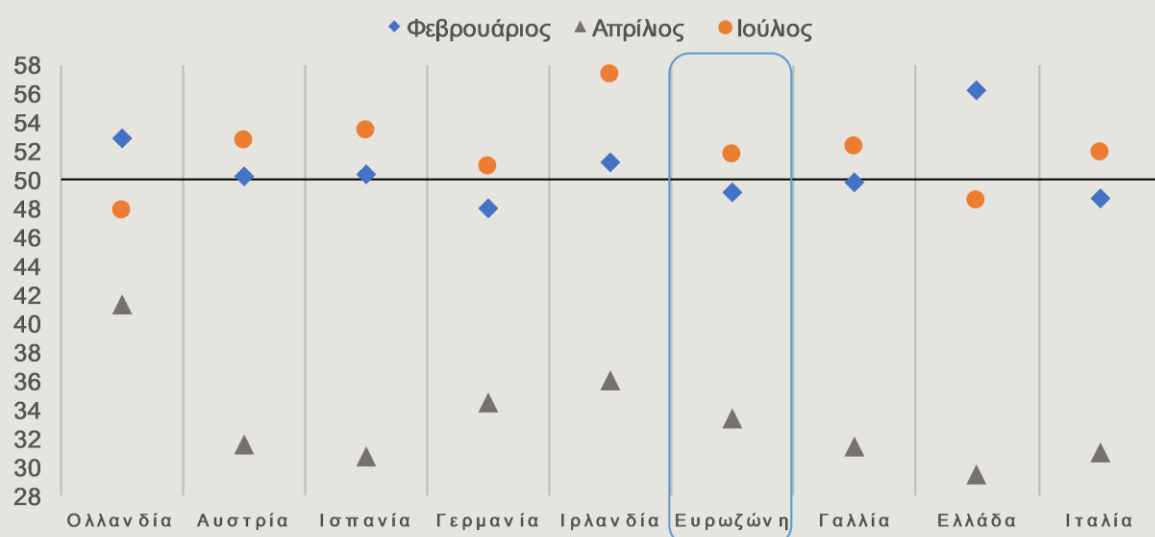
Δείκτης PMI Markit - Μεταποίηση

Ο δείκτης υπευθύνων για τις προμήθειες στη μεταποίηση (Purchasing Managers Index PMI-HIS Markit), τον Ιούλιο (τελική μέτρηση), αυξήθηκε στις 51,8 μονάδες, από 47,4 μονάδες, τον Ιούνιο. Η μέτρηση του Ιουλίου είναι κατά 4,4 μονάδες υψηλότερη από τη μέτρηση του Ιουνίου και κατά 18,4 μονάδες υψηλότερη από την ιστορικά χαμηλή μέτρηση του Απριλίου, ενώ ο δείκτης διαμορφώθηκε πάνω από τις 50 μονάδες, για πρώτη φορά μετά από δεκαεπτά μήνες. Υπενθυμίζεται ότι το όριο των 50 μονάδων αποτελεί το διαχωριστικό σημείο μεταξύ συρρίκνωσης και επέκτασης.

Τα στοιχεία της έρευνας για τον Ιούλιο υποδηλώνουν σημαντική βελτίωση των λειτουργικών συνθηκών του κλάδου της μεταποίησης, εξέλιξη που αποδίδεται στη συνεχιζόμενη άρση των περιοριστικών μέτρων. Η παραγωγή αυξήθηκε, για πρώτη φορά, από τις αρχές του 2019, ενώ οι νέες παραγγελίες αυξήθηκαν, για πρώτη φορά, τα τελευταία δύο περίπου χρόνια, με το ρυθμό αύξησης να είναι ο εντονότερος από τις αρχές του 2018. Η αύξηση της ζήτησης προήλθε τόσο από πελάτες εσωτερικού, όσο και εξωτερικού, με τις νέες παραγγελίες για εξαγωγές να κινούνται ανοδικά, για πρώτη φορά από τον Σεπτέμβριο 2018. Παρά την ανάκαμψη του κλάδου, η απασχόληση στη μεταποίηση μειώθηκε, για 15ο διαδοχικό μήνα, με τις απώλειες των θέσεων εργασίας να είναι έντονες. Οι αγορές πρώτων υλών μειώθηκαν και τον Ιούλιο, για 20ο διαδοχικό μήνα, καθώς η συνεχιζόμενη αύξηση των μέσων χρόνων παράδοσης των εμπορευμάτων ώθησε τους επιχειρηματίες του κλάδου στη χρησιμοποίηση των υφιστάμενων αποθεμάτων. Η μειωμένη ζήτηση πρώτων υλών είχε ως αποτέλεσμα χαμηλότερο κόστος εισροών για τις επιχειρήσεις, για 14ο διαδοχικό μήνα. Οι επιχειρήσεις, με τη σειρά τους, στην προσπάθεια διατήρησης της ανταγωνιστικότητάς τους και αύξησης των πωλήσεων, μετακίνησαν το χαμηλότερο κόστος στις τιμές των τελικών προϊόντων, προς όφελος των

ΓΡΑΦΗΜΑ 11

Φεβ.-Ιουλ.2020: Εξέλιξη Δείκτη PMI Μεταποίησης στη ΖτΕ και στα Κράτη-Μέλη που συνθέτουν το Δείκτη

Πηγή:
IHS Markit

πελατών. Οι προοπτικές για την παραγωγή στο μεταποιητικό κλάδο είναι πλέον θετικές και επέστρεψαν στα προ της πανδημικής κρίσης επίπεδα, καθώς οι υπεύθυνοι για τις προμήθειες στη μεταποίηση προσδοκούν στη διατήρηση της ανοδικής τάσης της ζήτησης.

Αναφορικά με τα κράτη-μέλη που συμμετέχουν στη σύνθεση του δείκτη, τα περισσότερα κατέγραψαν υψηλότερες επιδόσεις τον Ιούλιο, σε σύγκριση με τον Ιούνιο, βρισκόμενα πάνω από τις 50 μονάδες, με εξαίρεση την Ελλάδα και την Ολλανδία. Αξίζει να σημειωθεί ότι, όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 11, η βελτίωση του δείκτη στα κράτη από τα ιστορικά χαμηλά του Απριλίου είναι αξιοσημείωτη, ενώ η πλειονότητά τους καταγράφει υψηλότερες από τις προ πανδημικής κρίσης επιδόσεις του Φεβρουαρίου.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της έρευνας, ιδιαίτερα ενθαρρυντική ήταν η ισχυρή αντίδραση του δείκτη τον Ιούλιο, καθώς η αύξηση της ζήτησης οδήγησε σε αύξηση της παραγωγής με τον εντονότερο ρυθμό των τελευταίων δύο και πλέον ετών. Η άνοδος των νέων παραγγελιών συνέβαλε στην ενίσχυση της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης, η οποία επέστρεψε στα επίπεδα του Ιανουαρίου. Παρά τη σημειωθείσα βελτίωση, η απασχόληση στη μεταποίηση συνέχισε να υποχωρεί, ενώ, το κρίσιμο ζήτημα, το οποίο θα απαντηθεί από τις επιδόσεις του δείκτη τους προσεχείς μήνες, είναι κατά πόσο η αύξηση της ζήτησης θα έχει συνέχεια, προκειμένου να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να ανακτήσουν το χαμένο έδαφος των προηγούμενων μηνών.

ΑΓΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

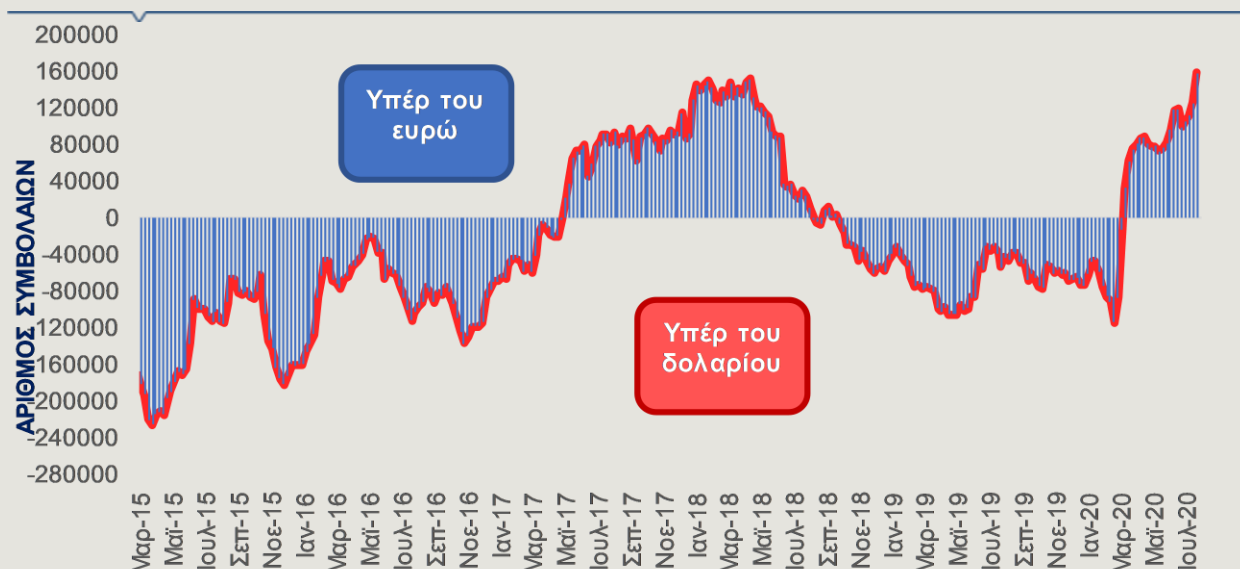
Ισοτιμίες

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις) στην ισοτιμία ευρώ/δολάριο διατηρήθηκαν θετικές, την εβδομάδα που έληξε στις 4 Αυγούστου. Οι θετικές θέσεις (υπέρ του ευρώ, "long") αυξήθηκαν κατά 23.089 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα 180.648 συμβόλαια, από 157.559 συμβόλαια, την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 12). Σημειώνεται ότι πρόκειται για την πέμπτη εβδομαδιαία αύξηση που καταγράφεται από τις 23 Ιουνίου.

Ευρώ (EUR/USD) ► Η ισοτιμία ευρώ-δολαρίου, στις 14 Αυγούστου, στην Ευρώπη, διαμορφωνόταν περί τα 1,1794 EUR/USD, με αποτέλεσμα το ευρώ να σημειώνει, από την αρχή του έτους, κέρδη έναντι του δολαρίου (+5%), ενώ διαπραγματευόταν υψηλότερα κατά 14% από το χαμηλό που είχε καταγράψει στις 3 Ιανουαρίου 2017 (USD 1,0342).

Παρότι, ο αριθμός των εβδομαδιαίων αιτήσεων για επίδομα ανεργίας υποχώρησε κάτω από το 1 εκατομμύριο, για πρώτη φορά μετά την εμφάνιση του COVID-19, η είδηση επισκιάστηκε από τη ζοφερή

Specs θέσεις για μη εμπορικές/κερδοσκοπικές συναλλαγές

ΓΡΑΦΗΜΑ 12

πραγματικότητα ότι περισσότεροι από 30 εκατομμύρια Αμερικανοί είναι εκτός εργασίας αλλά και από την αναστολή των διαπραγματεύσεων στη Γερουσία για την υιοθέτηση ενός νέου πακέτου μέτρων οικονομικής στήριξης. Οι προσπάθειες για πολιτική συναίνεση σε ένα νέο πακέτο οικονομικής βοήθειας προκειμένου η οικονομία των ΗΠΑ να μπορέσει να ανακάμψει από τη ζημία που έχει προκαλέσει το ξέσπασμα της πανδημίας του κορωνοϊού, μετατίθενται πλέον για το Σεπτέμβριο. Ωστόσο, αυξάνεται ο κίνδυνος ότι πλησιάζουμε πολύ κοντά προς την περίοδο που τα νομοθετικά σώματα θα διακόψουν τη λειτουργία τους, ενόψει των προεδρικών εκλογών του Νοεμβρίου.

Οι συμμετέχοντες στις αγορές εκτιμούν ότι για να υπάρξει περαιτέρω ενίσχυση του ευρώ απαιτείται να κλείσει η ψαλίδα των πραγματικών αποδόσεων των δεκαετών κρατικών χρεογράφων ΗΠΑ και Γερμανίας. Στην παρούσα χρονική στιγμή η πραγματική απόδοση του δεκαετούς κρατικού ομολόγου στις ΗΠΑ παραμένει υψηλότερη από εκείνη του αντίστοιχου κρατικού τίτλου της Γερμανίας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το ευρώ, από τα τέλη Μαΐου, έχει σημειώσει άνοδο άνω του 10%, τόσο έναντι του δολαρίου, όσο και έναντι του ιαπωνικού γιεν.

Ελβετικό Φράγκο (CHF) ► Το ευρώ εμφανίζει σταθεροποιητικές τάσεις, σε εβδομαδιαία βάση, έναντι του φράγκου, κινούμενο στην περιοχή των 1,07502 φράγκων (14.8.2020). Το ευρώ σημειώνει, από την αρχή του έτους, απώλειες έναντι του φράγκου, της τάξης του 0,9%.

Βάσει των δημοσιευθέντων νομισματικών στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας της Ελβετίας (SNB), την προηγούμενη εβδομάδα, πιθανολογείται ότι δεν υπήρξε παρέμβαση της στην αγορά συναλλάγματος για αποτροπή ενίσχυσης του φράγκου. Το ποσό των μετρητών που οι εμπορικές τράπεζες της Ελβετίας είχαν καταθέσει στην SNB ανήλθε στα 695,8 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα που έληξε στις 7 Αυγούστου, από 693,7 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα μέχρι και τις 31 Ιουλίου. Η αβεβαιότητα που προκαλεί η έξαρση της πανδημίας του COVID-19 διατηρεί σταθερή τη ζήτηση για το ελβετικό φράγκο, με την SNB να προσπαθεί μέσω παρεμβάσεων να αποτρέψει την ανατίμησή του, καθώς μια τέτοια εξέλιξη, πλην των πληθωριστικών πιέσεων που μπορεί να προκαλέσει, πλήττει σοβαρά τις ελβετικές εξαγωγές. Υπενθυμίζεται ότι η ισοτιμία του ευρώ με το ελβετικό φράγκο στις 14 Μαΐου διαμορφώθηκε στο 1,0505 EUR/CHF, ήτοι το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων περίπου 5 ετών για το ευρώ. Οι συμμετέχοντες στην αγορά προβλέπουν ότι η SNB θα συνεχίσει τις παρεμβάσεις της ανά τακτά χρονικά διαστήματα, καθώς η νομισματική πολιτική δεν μπορεί να επιφέρει σημαντική εξασθένιση του φράγκου.

Στερλίνα (GBP) ► Η στερλίνα, στις 14 Αυγούστου, εμφάνιζε σταθεροποιητική εικόνα, σε εβδομαδιαία βάση, καταγράφοντας οριακές απώλειες έναντι του δολαρίου ΗΠΑ (1,3066 USD/GBP), έχοντας, ωστόσο, ανατιμηθεί σημαντικά, από τα μέσα Ιουλίου και μετά, και κέρδη έναντι του ευρώ (0,9030 GBP/EUR). Σημειώνεται ότι, από την αρχή του έτους, η στερλίνα καταγράφει απώλειες κατά 6,4% έναντι του ευρώ και κατά 1,2% έναντι του δολαρίου.

Η στερλίνα στις 13 Αυγούστου επέτυχε υψηλό πέντε μηνών έναντι του δολαρίου ΗΠΑ, επωφελούμενη της αποδυνάμωσης του δολαρίου και της αυξανόμενης πιθανότητας επίτευξης μιας νέας εμπορικής συμφωνίας μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), πριν τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Στην κατεύθυνση αυτή συνέβαλλαν ουσιαστικά οι δηλώσεις του πρωθυπουργού της Ιρλανδίας Michael Martin, ότι υπάρχει κοινός τόπος για εμπορική συμφωνία μετά το Brexit, μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της ΕΕ. Αρνητικά επιδρά στην στερλίνα το γεγονός ότι η βρετανική οικονομία ήταν μεταξύ των χωρών με τη χειρότερη οικονομική επίδοση το δεύτερο τρίμηνο. Ειδικότερα, η οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου συρρικνώθηκε κατά 20,4% το δεύτερο τρίμηνο, σημαντικά χειρότερα από τη ζώνη του ευρώ (12,1%) ή τις Ηνωμένες Πολιτείες (9,5%).

Ο πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου Boris Johnson δήλωσε ότι θα υπάρξει άρση μιας σειράς περιοριστικών μέτρων το Σαββατοκύριακο 15-16 Αυγούστου, που θα επιτρέψει σε περισσότερα άτομα να επιστρέψουν στην εργασία τους και σε ένα τμήμα του πληθυσμού να κάνει χρήση ορισμένων υπηρεσιών, των οποίων η παροχή διακόπηκε μετά τη λήψη μέτρων κατά της πανδημίας. Τα συγκεκριμένα μέτρα είχαν αρχικά προγραμματιστεί να τεθούν σε ισχύ στις αρχές Αυγούστου, αλλά καθυστέρησαν λόγω των ανησυχιών για τη συνεχιζόμενη εξάπλωση του COVID-19. Η άρση των μέτρων θα βοηθήσει κυρίως τον τομέα των υπηρεσιών του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς περιλαμβάνει αθλητικές εκδηλώσεις, μουσική, θέατρο και μια σειρά από υπηρεσίες ομορφιάς.

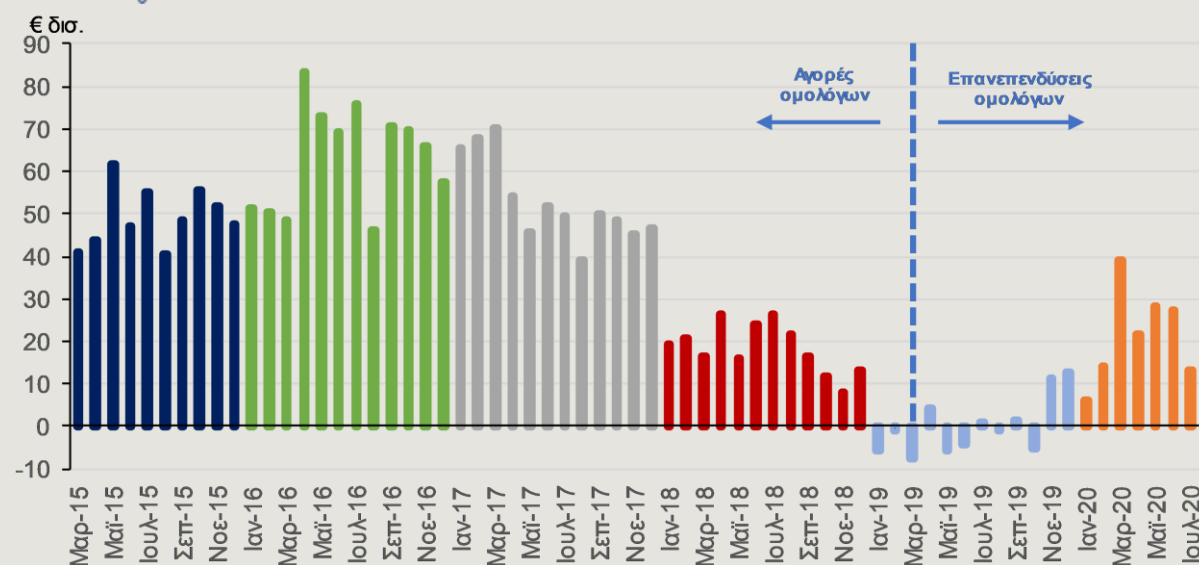
Σωρευτικά, η στερλίνα, από την ημέρα διεξαγωγής του δημοψηφίσματος, στις 23 Ιουνίου 2016 (αποχώρηση/παραμονή από την Ε.Ε.), έχει διολισθησει κατά 11,5% έναντι του δολαρίου και κατά 17,4% έναντι του ευρώ. Σε επίπεδο ανάληψης επενδυτικού κινδύνου, το ασφάλιστρο κινδύνου (CDS-Credit Default Swaps), πενταετούς διάρκειας, στις 14 Αυγούστου, διαμορφωνόταν σε 22,8 μ.β., από 22,0 μ.β., στις 7 Αυγούστου.

Αγορές ομολόγων – Χαρτοφυλάκιο κρατικών ομολόγων Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)

Η αξία του χαρτοφυλακίου κρατικών ομολόγων της ΕΚΤ (Γράφημα 13) που έχει προέλθει από την εφαρμογή του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης (QE), για την εβδομάδα μέχρι τις 7 Αυγούστου, διαμορφώθηκε στα Ευρώ 2,264 τρισ. Η ΕΚΤ προέβη σε αγορές καλυμμένων ομολόγων, αξίας Ευρώ 723 εκατ., σε αγορές Asset-Backed Securities, αξίας Ευρώ 47 εκατ. και σε αγορές εταιρικών και ασφαλιστικών ομολογιακών τίτλων, αξίας Ευρώ 1,7 δισ. Επιπρόσθετα, η ΕΚΤ, την περασμένη εβδομάδα, πραγματοποίησε καθαρές αγορές, αξίας Ευρώ 14 δισ., στο πλαίσιο του νέου Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού, λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme-PEPP), με τη συνολική αξία του εν λόγω χαρτοφυλακίου να διαμορφώνεται περί τα Ευρώ 454 δισ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 13

Εξέλιξη αγοραπωλησιών κρατικών ομολόγων ανά μήνα από την ΕΚΤ

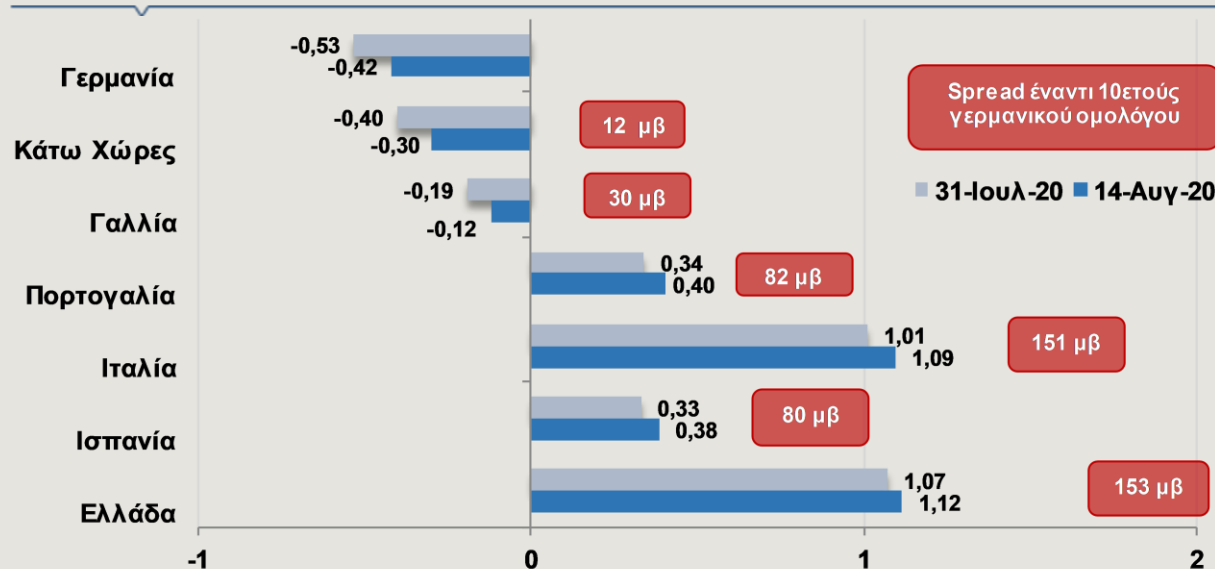

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Κεντρική
Τράπεζα, Alpha
Bank

Στην ελληνική αγορά ομολόγων, το εύρος της απόδοσης του δεκαετούς κρατικού ομολόγου, λήξης 18 Ιουνίου 2030, με κουπόνι 1,5%, διαμορφωνόταν, στις 14 Αυγούστου, στην περιοχή του 1,115%. Η διαφορά απόδοσης μεταξύ του δεκαετούς ομολόγου της Ελλάδας και του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας (spread) διαμορφωνόταν στις 153 μονάδες βάσης. Παράλληλα, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας, ως σημείο αναφοράς του κόστους δανεισμού της Ζώνης του Ευρώ, διαμορφώθηκε στο -0,42% (Γράφημα 14).

ΓΡΑΦΗΜΑ 14

Αποδόσεις 10ετών ομολόγων (%) και spreads έναντι 10ετούς γερμανικού ομολόγου

Πηγή:
Bloomberg,
Alpha Bank

Οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων της ζώνης του ευρώ βρίσκονται σε ανοδική πορεία, με την απόδοση του δεκαετούς κρατικού ομολόγου της Γερμανίας να αγγίζει υψηλό έξι εβδομάδων. Το κόστος δανεισμού στην Ευρώπη παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις στην αγορά των κρατικών ομολόγων των Ηνωμένων Πολιτειών, όπου οι αποδόσεις καταγράφουν νέα υψηλά, λόγω των συνεχών ομολογιακών εκδόσεων. Ωστόσο, για να υπάρξει συνέχεια της ανοδικής πορείας των ομολογιακών αποδόσεων στις ΗΠΑ θα πρέπει να υπάρξει μια σαφής ένδειξη προόδου από ιατρικής πλευράς για περιορισμό της πανδημίας COVID-19, όπως ένα εμβόλιο, ή ένα ψήφισμα για μια νέα σειρά οικονομικών μέτρων από την κυβέρνηση των ΗΠΑ, προκειμένου να μετριαστεί ο αντίκτυπος της πανδημίας του κορωνοϊού. Η κυβέρνηση των ΗΠΑ εξακολουθεί να διαπραγματεύεται τους όρους του επόμενου γύρου οικονομικής στήριξης για την καταπολέμηση της πανδημίας, καθώς ο Πρόεδρος των ΗΠΑ προσπαθεί να εμποδίσει τις προσπάθειες των Δημοκρατικών να παράσχουν χρηματοδότηση στην Ταχυδρομική Υπηρεσία των ΗΠΑ, καθώς η τελευταία μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στις επερχόμενες προεδρικές εκλογές. Με ενδιαφέρον αναμένεται η συνάντηση αξιωματούχων των ΗΠΑ και της Κίνας στις 15 Αυγούστου όπου θα συζητηθούν θέματα που αφορούν την εμπορική συμφωνία «Φάση 1».

Το δεκαετές ομόλογο της Πορτογαλίας, στις 14 Αυγούστου, κατέγραφε απόδοση 0,40%, της Ισπανίας 0,38% και της Ιταλίας 1,09%. Η διαφορά απόδοσης του δεκαετούς πορτογαλικού ομολόγου σε σχέση με την αντίστοιχη του γερμανικού διαμορφωνόταν στις 82 μ.β., ενώ του δεκαετούς ιταλικού ομολόγου στις 151 μ.β. Τέλος, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου των ΗΠΑ διαμορφωνόταν στο 0,70%, στις 14 Αυγούστου.

Η Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

Ετήσια στοιχεία	2015	2016	2017	2018	2019	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)	-0,4	-0,2	1,5	1,9	1,9	
Ιδιωτική Κατανάλωση	-0,2	0,0	0,9	1,1	0,8	
Δημόσια Κατανάλωση	1,6	-0,7	-0,4	-2,5	2,1	
Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου	0,7	4,7	9,1	-12,2	4,7	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	3,1	-1,8	6,8	8,7	4,8	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	0,4	0,3	7,1	4,2	2,5	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	-1,7	-0,8	1,1	0,6	0,3	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	24,9	23,5	21,5	19,3	17,3	
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ) *	0,6	3,5	3,9	4,4	4,3	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	175,9	178,5	176,2	181,2	176,6	
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-0,8	-1,7	-1,9	-2,8	-1,4	

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2019	2019		2020		Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές)
		Q3	Q4	Q1	Τελευταία διαθέσιμη περίοδος	
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λιαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	0,8	1,6	2,9	3,8	-3,1 (Ιαν.-Μάι.)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	13,2	23,7	12,2	-12,1	-32,6 (Ιαν.-Ιούλ.)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)	9,8	37,9	10,2	55,6	24,6 (Ιαν.-Μάι.)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	0,9	1,3	-1,5	1,5	-3,0 (Ιαν.-Ιούν.)	
Δείκτες Προσδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	54,2	54,4	53,8	51,0	48,6 (Ιούλ.)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	105,4	108,1	108,8	110,7	90,8 (Ιούλ.)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	103,6	104,8	104,1	108,6	88,2 (Ιούλ.)	
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-19,8	-11,7	-7,1	-10,4	-34,7 (Ιούλ.)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	-0,6	-0,5	-0,6	0,1	0,4 (Ιούν.)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	1,7	2,2	1,7	3,4	3,8 (Ιούν.)	
- Βιομηχανία	0,4	-1,3	0,4	4,5	6,5 (Ιούν.)	
- Κατασκευές	-4,4	0,7	-4,4	-3,7	-4,0 (Ιούν.)	
- Τουρισμός	3,8	4,1	3,8	3,7	1,9 (Ιούν.)	
Νοικοκυριά	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9	-2,7 (Ιούν.)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	-1,6	-1,1	-1,6	-1,7	-1,7 (Ιούν.)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-3,4	-3,3	-3,4	-3,4	-3,0 (Ιούν.)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	0,3	-0,1	0,1	0,4	-1,8 (Ιούλ.)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	7,3	8,3	7,6	6,9	6,9 (Α' τρίμ.)	
Ανεργία (% , μ.ο. Περιόδου, εποχ. διορθ.)	17,3	17,0	16,6	15,5	17,0 (Μάι.)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)						
Ιδιωτική Κατανάλωση	0,8	0,3	1,3	-0,7	-0,7 (Α' τρίμ.)	
Δημόσια Κατανάλωση	2,1	0,1	-1,4	2,0	2,0 (Α' τρίμ.)	
Επενδύσεις	4,7	2,5	14,0	-6,4	-6,4 (Α' τρίμ.)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	4,8	9,1	0,7	2,5	2,5 (Α' τρίμ.)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	2,5	-2,7	-0,3	0,2	0,2 (Α' τρίμ.)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, ΙΟΒΕ, IHS Markit

* Χωρίς την επίπτωση της υποστήριξης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την πορεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιαδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματός του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του